

Mann Tibor-életútinterjú

Készítette: Rozsonits Tamás

A beszélgetés időpontja: 2016. június 12, Budapest, XIV. ker., Jávor utca
Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Rozsonits Tamás:

Mikor és hol születél?

Mann Tibor:

1946. április 6-án születtem Budapesten. Szüleim fiatalon meghaltak, édesanyám szűcs volt, bőrökkel foglalkozott, édesapám pedig galvanizáló és fémcsiszoló mesterként dolgozott. Az általános iskola után a Petrik Lajos Vegyipari Technikumba kerültem, az érettségit követően pedig a Távközlési Kutató Intézetben helyezkedtem el édesapám mellett, galvanizáltam. Később átmentem dolgozni a Telefongyárba, majd a Gamma Művekbe.¹ Egy öcsém van, sajnos korán megvakult, gyögymasszőrként dolgozik, komoly hírnévre tett szert.

Rozsonits Tamás:

A galvanizálás családi hagyománynak számított nálatok?

Mann Tibor:

Igen, a nikkelezés, krómozás, kadmiumozás, fémek fémmel történő bevonása régóta érdekelt. Ma már elmondható, hogy a Gamma Művek katonai berendezéseket gyártott, érintkezéseket, éjjellátó berendezéseket, távcsöveket állítottunk elő nagyon komoly szinten. Sok-sok gyár álcázottan hadiüzem volt egyébként abban az időszakban.

Rozsonits Tamás:

Hogyan és mikor robbant be az életedbe a beatzene?

Mann Tibor:

A fiatalságom a The Beatles² és az Illés³–Metro⁴–Omega⁵ jegyében telt. Amikor a kulturális élet szervezésébe akkor csöppentem bele, amikor a Gamma Művekben dolgoztam. A vállalat KISZ-bizottsága felhívott, hogy szeretnének egy kis kulturális életet hozni a gyárba, de nincs, aki értene ehhez. Hogy miért engem kerestek? Ennek az az előzménye, hogy a Gamma Művek mellett állt az Fővárosi Művelődési Ház (FMH), benne az Illés Klub, ahol másodállásban rendező voltam, később pedig koncerteket is szerveztem ott.

Rozsonits Tamás:

Hogyan lettél rendező az FMH-ban?

Mann Tibor:

¹ A Gamma Művek finommechanikai és optikai eszközöket előállító gyár volt.

² A Beatles (1960–1970) a világ legmeghatározóbb beatzenekara.

³ Az Illés együttes volt az első hazai beatzenekarok egyike, ugyancsak ők az magyar nyelvű beat-dalok szerzői és előadói.

⁴ A Metro együttes az egyik legjelentősebb hazai beatzenekar.

⁵ Az Omega Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas hazai rockzenekar, amely napjainkban is működik.

A közelben laktunk akkor, a Baranyai téren, bejártunk az FMH-ba például a Kék Csillag⁶ együttes koncertjeire és táncestekre is, táncolni is ott tanultam. Versenytáncra jártam egy darabig. Aztán egyszer csak a rendezők között találtam magam. Már ilyen minőségben elkezdtem beszélgetni Illés Lajossal,⁷ megkérdeztem tőle, van-e arra lehetőség, hogy a Gammában is fellépjenek egy koncerten. Nem látta semmi akadályát, úgyhogy bementem a főnökséghez, egyeztettem a részleteket és megkötöttük a szerződést. Így indult. Aztán az Illést követően jött a Metro és az Omega is. Szerveztem egy nagyon sikeres Ex Antiquis⁸ koncertet is Hacki Tamásékkal.⁹ Náluk játszott Wolf Peti,¹⁰ Wolf Kati¹¹ édesapja is. Ezen után behívtak a Szakszervezeti Bizottságra, hogy: „Mann elvtárs, jó lenne, ha az ünnepségeinket is feldobná, van ismeretsége a zenekarok körül, biztos sikerül színészeket is szerződtetni!”. Bementem az ORI-ba,¹² kértem egy névsort a kiközvetíthető színészekről, kaptam egy listát Básti Lajostól¹³ kezdve az összes, ma már Kossuth-díjas művésszel. Megkaptam a telefonszámaikat is és felállítottunk egy koncepciót. Attól fogva én szerveztem a nőnap ünnepséget, április 4-ét, valamint november 7-ét is a vállalati nagyterembe.

Rozsonits Tamás:

Munka mellett, vagy kaptál kultúrosi státuszt?

Mann Tibor:

Munka mellett, díjazás nélkül. Akkor már a központi laborban dolgoztam, mert kivettek a termelésből, hogy több időm jusson szervezésre. Volt, hogy hívott a főnököm, azt mondja: Gobbi Hilda¹⁴ van a telefonnál és engem keres. Így ment ez. Aztán kaptam a Gammában egy komoly kitüntetést és dicsérő oklevelet is.

Rozsonits Tamás:

Boríték volt hozzá?

Mann Tibor:

Nem. Soha egyetlen fillért sem kaptam. Nem is vártam el, voltam vagy tizenhatsz évvel ezelőtt.

Rozsonits Tamás:

Mennyire voltak együttműködők az általad megkeresett zenészek és művészek?

Mann Tibor:

⁶ A Kék Csillag a korszak fontos beatzenekara volt. 1963-ban megnyerték a Magyar televízió *Ki mit tud?* című vetélkedőjét.

⁷ Illés Lajos (1942–2007) a róla elnevezett zenekar Kossuth-díjas billentyűse és zeneszerzője volt.

⁸ Az 1960-as évek végén alakult Ex Antiquis zenekar évszázados magyar táncdalokat adott elő modern hangszerelésben. Szólistájuk Hacki Tamás volt.

⁹ Hacki Tamás (1944) füttyművész, fül-orr-gége szakorvos, egyetemi tanár.

¹⁰ Wolf Péter (1946) zeneszerző, billentyűs, karmester.

¹¹ Wolf Kati (1974) énekesnő, 2011-ben ő képviselte hazánkat az Eurovíziós Dalfesztiválon, Düsseldorfban.

¹² ORI: Országos Rendező Iroda

¹³ Básti Lajos (1911–1977): Kossuth-díjas magyar színész.

¹⁴ Gobbi Hilda (1913–1988) Kossuth-díjas színművésznő.

Vigyünk egy kis politikát a dologba. Gobbi Hilda vagy Major Tamás¹⁵ pártkötődése például közismert volt. Amikor bejelentkeztem, hogy Mann Tibor vagyok a Gamma Művek KISZ-bizottságától, és mondtam nekik, hogy például egy május 1-i ünnepségen megtisztelve éreznék magunkat, ha fellépnének, azonnal igent mondtak. Ismeretlenül is. Elküldtem a lakásukra a szerződést, aláírták, visszaigazolták, azt bevittem az ORI-ba, megkértük a különféle engedélyeket és ment minden automatikusan. A zenészekkel meg szinte egyidős voltam és ismertem is őket, mert jártam az E-Klubba Omegára, meg jártam a Metro Klubba is. Frenreisz Karcsival¹⁶ különben is jóban voltunk, így velük nem volt nehéz dolgom. Az első koncert a Gammában Illés-buli volt, hatalmas sikerrel. Szépen beindult minden.

Rozsonits Tamás:

Volt külön kultúrterem?

Mann Tibor:

Az ebédlőben rendeztük a fellépéseket. Ültetett koncertek voltak. Akkor vált el egymástól a beat- és a tánczene. Épp a Metro együttest hívtam, Zorán édesapjával kellett egyeztetni, mert Milutin bácsi volt a menedzser, ő volt a magyarországi szerb újság, a *Národni Novine* főszerkesztője. Elmondtam, hogy szeretném a Metro együttest felkérni egy táncos estre, amire ő nagyon kedvesen közölte, hogy a Metro együttes már nem játszik táncesten, ők már csak koncerteznek, így írjam meg a felkérést. Megint tanultam valamit.

Rozsonits Tamás:

Te is tagja voltál a KISZ-nek?

Mann Tibor:

Mindenki a tagja volt. Középiskolában kötelezővé tették.

Rozsonits Tamás:

Az MSZMP-be¹⁷ is beléptél?

Mann Tibor:

Oda nem sikerült beléptetniük, pedig akarták. Jól mentek a dolgom a Gammában és a koncerteken, táncesteken sörözgettünk, borozgattunk, nagyon jóban voltam a későbbi személyzetissel. Egyszer hívott az irodájába. Fogalmam nem volt, mit akar. Előadta, hogy a Gamma Műveknek van egy úgynevezett pártépítési politikája, úgy gondolják, hogy beleillenek ebbe. Azt válaszoltam, hogy anyám és apám kommunisták voltak, 1945 előtt harcoltak, illegálisan plakátokat ragasztottak, ültek is érte, a börtönben verték őket. Úgy érzem, akik ma párttagok, azok nem kommunisták, hanem a kilencven százalékuk azért lépett be a pártba, hogy a karrierben előrébb tudjanak lépni és csak kihasználják a tagságukat. Úgyhogy én köszönöm, hogy rám gondoltatok, de nem szeretnék ebbe a sorba beállni, a munkámat ugyanolyan becsülettel végzem ezután is, mintha lenne párttagsági könyvem. Kezet ráztunk és ezzel el volt intézve.

¹⁵ Major Tamás (1910–1986) kétszeres Kossuth-díjas magyar színművész, rendező.

¹⁶ Frenreisz Károly (1946) Fonogram Életműdíjas magyar basszusgitáros, énekes, zeneszerző, szövegíró, a Metro tagja, a Locomotiv GT és a Skorpió alapító tagja.

¹⁷ MSZMP: Magyar Szocialista Munkáspárt

Rozsonits Tamás:

Semmi következménye nem lett?

Mann Tibor:

Semmi. Ez 1968–69 körül történt, ami amúgy is egy frekventált időszak.

Rozsonits Tamás:

Akkoriban léteztek már szerződés-formulák, egyáltalán: mi mindent kellett beszerezni és elintézni egy rendezvény lebonyolításához?

Mann Tibor:

Bejártam az ORI-ba, a második emeleten volt egy büfé, a legendás „Napközi”, ott mindenki megfordult, meg lehetett beszélni a zenészekkel mindent. A szerződéseket nem spiláztuk túl különösebben. A Gammában egy stencilgépen lehúztunk száz darab biankó szerződést, ami a következőt tartalmazta: ezúton felkérem X. Y. művészt a következő fellépésre ekkor és ekkor, fellépti díj a megbeszéltek szerint ennyi és ennyi, ebből levonásra kerül a KÖFA (községfejlesztési hozzájárulás), kérjük a visszaigazolást. Az Omegának 1200 forint volt a gázsija egy kétórás koncertért, abból lejött a gázsí 90 százalékának 1 %-a, magyarul 1180 Ft-ot kaptak kézhez. Érdekeséggépp: annyira szegények voltak akkor még a zenekarok, hogy Benkő Laci¹⁸ például tintával, kézírással ráírta a szerződésre, hogy egy felhangolt zongorát kérnek a színpadra. Hol volt akkor még Hammond orgona...¹⁹ Szóval így ment akkoriban a szerződéskötés. Aztán átkerültem a Gamma anyaggazdálkodási osztályára, ott volt egy kis irodám telefonnal, onnan szerveztem a programokat.

Rozsonits Tamás:

Hangosítást a helyszín biztosított vagy a zenekarok?

Mann Tibor:

Az Omega saját felszerelésen játszott, egy Ford Transit mikrobusszal jártak.

Rozsonits Tamás:

Nyilvánosak voltak ezek a koncertek, bárki bemehetett?

Mann Tibor:

A vezérigazgató és a tűzoltók meghatározták, hogy hány ember jöhet be. Összesen háromszáz ülőhellyel gazdálkodhattam, annyi lepecsételt, sorszámozott jegyet kaptam az igazgatói titkárságról. Ebből kétszázat-kétszázötvenet kiosztottuk a KISZ-bizottságoknak, a többin a titkárság és a szakszervezet osztozott. Ez utóbbiakból származó bevétel fedezte a zenekar gázsiját. Négy forintba került egy jegy, és csak a Gamma dolgozói vásárolhattak.

Rozsonits Tamás:

A sztárzenekarok mellett a második-harmadik vonal és az underground képviselőit is ismerted és felléptetted?

¹⁸ Benkő László (1943) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas billentyűs, zeneszerző, az Omega együttes tagja

¹⁹ Hammond orgona: Laurens Hammond által 1934-ben szabadalmaztatott elektromos orgona, a rockzene egyik alaphangszere.

Mann Tibor:

Ez egy folyamat volt. A sikeres vállalati rendezvények miatt a kerületi KISZ-bizottságtól kaptam egy felkérést, hogy kezdjek valamit a Citadella bárral, az ugyanis szombat délutánonként üres volt. A KISZ és a pártbizottság ingyen megkapta a helyet, tehát nem fizettünk bérleti díjat és délután négytől este kilencig negyedosztályú áron mérték az italokat. Kellett egy tánczenekar, és a kerület összes üzemébe kiküldtük a meghívókat, ingyenes autóbuszjárat szállította a fiatalokat, a 27-es busz abban az öt órában kapott egy „C” jelzést, az volt a Citadella-járat. Már az első alkalommal, 1968 szeptemberében teltházat csináltunk. Az állandó zenekarunk egy nagyon kulturált tánczenekar, a Kábelgyár bandája volt. Kitaláltam, hogy minden alkalomra vendéget hívok, nem fellépni, hanem beszélgetni. Így járt nálunk Hofi Géza²⁰ is, aki nagyon örült a felkérésnek, mert nem vicceket kellett mesélnie, hanem a közönség kérdéseire válaszolni, tehát rá voltak kíváncsiak, nem pedig a tréfákra. A moderátor én voltam, de a közönségtől előtte gyűjtöttem be kérdéseket. Piros Ildikó²¹ úgy jött el hozzánk, hogy három nappal korábban szülte a babáját. Elhívtuk a kerületi rendőrkapitányt is, aki úgy indított, hogy még mielőtt bármi kérdés felmerül, szeretné megkérdezni, tudja-e a közönség, miért ez a kerület, a XI. a legtisztább Budapesten? Senki nem tudta a választ, mire az őrnagy: Hát, mert minden este körbekefélik a Gellérthegyet! Ezzel megadta az oldott alaphangulatot.

Rozsonits Tamás:

Kapott kemény kérdéseket is az őrnagy elvtárs a közönségtől?

Mann Tibor:

Nem hiszem, hogy mertek ilyesmiket feltenni. Az más világ volt. Nem voltak megfenyegetve az emberek, de érezték, hogy azért egy kicsit vigyázni kell, meg sokkal több tisztelet is volt az akkori fiatalokban.

Rozsonits Tamás:

Hozzátok be lehetett menni farmerban, hosszú hajjal?

Mann Tibor:

Ez egy kis klub volt, amúgy is a KISZ üzemeltette, semmiféle kötöttség nem volt. Rajnákék az Ifjúsági Parkban több tízezer emberért feleltek. Aki az első szűrőn nem ment át, azt be sem engedték. De több budapesti klubban is kötelező volt az öltöny, a nyakkendő és a rövid haj.

Rozsonits Tamás:

Az 1960-as évek végén pezsgő klubélet jellemezte Budapestet. Ti hova jártatok?

Mann Tibor:

Voltak a gyári klubok, mint a Bosch az Illéssel, vagy a Danuvia és a Láng. Ha a Gammának lett volna akkora terme, mi is indíthattunk volna ilyesmit, de a Gamma mellett ott

²⁰ Hofi Géza (1936–2002): Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas humorista, színművész, énekes előadóművész.

²¹ Piros Ildikó (1947) Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar színművész.

állt az FMH. A Gumigyárban játszott a Gemini,²² a Mérleg utcában a Liversing,²³ és voltak ugye egyetemi klubok is. Nem nagyon értem rá más helyekre járni, mert amikor nagyon beindult a Citadella bár, megkértek, hogy a nagytermetek is próbáljam kiadni. Hívtam a Geminit, a Hungariát,²⁴ a Neotont²⁵ – még Balázs Fecóval²⁶ –, ezek az estek nagyon nagy sikerrel működtek. Aztán történt egy érdekes esemény, ami nagy fordulatot jelentett az életemben. Egy Gemini-est után megkeresett a Metro együttes volt dobosa, Brunner Győző és azt mondta, ők most alapítanak egy új zenekart és szeretné, ha a Citadella Klubban szerveznék nekik egy szakmai bemutatót. Meghívott a próbájukra és ott a legnagyobb meglepetésemre Radics Bélával²⁷ is találkoztam, akit a Fiatal Művészek Klubjából már korábbról ismertem. Ott volt még Balázs Fecó, Som Lajos²⁸ és Brunner Győző, természetesen. A Taurus²⁹ együttes. Megszerveztem a szakmai bemutatót, elküldtem a meghívókat az újságoknak, TV-nek, rádióknak, a KISZ- és pártbizottságoknak, valamint az ORI-nak.

Rozsonits Tamás:

Honnan tudta a címeiket? Kinézték a telefonkönyvből és a lapok impresszumából?

Mann Tibor:

Igen, ez pont így történt! Az esemény napján hatalmas felhajtás volt, mert nyolcvanán fértek be és kétszázan álltak sorba az ajtó előtt. A rajongók is megneszelték valahogyan, hogy itt valami fontos van készülődésben.

Rozsonits Tamás:

Nyilvános esemény volt?

Mann Tibor:

Így végül az lett. Én voltam a moderátor, bemutattam a tagokat külön-külön, ők eljátszottak három számot, a *Kőfalakat*, a *Zöld csillagot* és a *Szólíts meg vándort*, hatalmas vastaps, aztán az újságírók ellepték a zenekart. Velem akkor már senki nem foglalkozott, de megszólított egy öltönyös úr, bemutatkozott, hogy ő Bálinth Lehel, a csepeli Radnóti Miklós Művelődési Központ igazgatója. Kérdezte, válthatnánk-e pár szót? Az asztalukhoz invitált, bemutatott a társaságnak és elmondta, hogy a KISZ KB-tól kapta az információt, hogy ismerjen meg engem és most meggyőződött a képességeimről, nem köntörfalazott, kereken

²² A Gemini népszerű beatzenekar volt, elsősorban feldolgozásokat játszottak, de saját dalaik is slágerlistán szerepeltek.

²³ Az 1960-as években működő népszerű óbudai Liversing együttes a keményebb zene hívei között volt népszerű.

²⁴ A Hungaria népszerű magyar rock and roll zenekar volt.

²⁵ A Neoton magyar beatzenekar, később, egy stílusváltást követően Neoton Família néven működtek.

²⁶ Balázs Fecó (1951) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas magyar billentyűs, énekes, zeneszerző, a Neoton, a Taurus Ex-T és a Korál tagja

²⁷ Radics Béla (1946–1982) legendás rockgitáros, többek között az Atlantis, a Sakk-Matt, a Tűzkerék, a Taurus Ex-T, az Alligátor és a Nevada tagja volt.

²⁸ Som Lajos (1947) basszusgitáros, zeneszerző, többek között a Neoton, a Tűzkerék, a Taurus Ex-T, a Piramis és a Senator tagja volt.

²⁹ A Taurus volt hazánk második, nagyon rövid életű szupergruppja. Balázs Fecó, Brunner Győző, Radics Béla és Som Lajos alapították. Som helyét Sztevanovity Zorán vette át.

megkérdezte, hogy elvállalnám-e a Csepeli Ifjúsági Park vezetését. De még előtte történt, hogy a Locomotiv GT³⁰ első koncertjeit is én szerveztem.

Rozsonits Tamás:

Az hogyan történt?

Mann Tibor:

Az ORI-büfében odalépett hozzám Frenreisz Karesz és a fülembe súgta: „Tibikém, van egy hírem, megalapítottuk az első magyar szupergruppot!” A VII. kerületi KISZ-bizottság első emeleti nagytermében próbáltak és meghívtak engem is. Ismertem őket persze külön-külön az előző zenekaraikból. Ott bóklászott már akkor körülöttük Karácsony James³¹ is, aki még a Ferm zenekarban játszott. Szóval az egyik próbán megbeszéltük, hogy a kerületi KISZ-bizottságon keresztül meg tudjuk szerezni a Budai Parkszínpadot ingyen. A plakátozást is rám bízták, azóta őrzöm az akkor kézzel írott változatot, ami alapján a nyomdai készült. A jegyárusítást is én szerveztem.

De vissza Csepelhez. Már ott dolgoztam, de minden este lejártam az Erzsébet sörözőbe, a Wesselényi és a Király utca között, szemben a Royal Park Hotellal. Meg a Kis Royalba és az Ádám sörözőbe, a Népköztársaság útjára, nagyon finom tatár-bifszteket lehetett ott kapni. Oda jártak a roadok is. Tőlük minden hírt előbb megtudtam, mint a zenészek. Nagyon sok sört megittam velük, hogy minden titkot kifecsegyenek, amivel soha nem éltem vissza.

Rozsonits Tamás:

Kik voltak a kor legendás roadjai?

Mann Tibor:

A Pék, a Simon testvérek, Nemes Laci, Jánossy Béla és az öccse. Kraft Tomi hatalmas fazon volt! Akkor már létezett a Volán együttes, a billentyűsüknek volt egy hófehér zongorája. Az FMH körtermében játszottak, egyszer csak jött be Kraft Tomi és zokogott. Kértem, mi történt? Ő meg mutogatott a zongorára: Nézd meg! Nem láttam semmit, erre rámutatott egy hajszálnyi karcólásra: ezek a barbár roadok mit tettek ezzel a hangszerrel! Ilyen ember volt! Ők voltak az igazi roadok! Ha egy alakulófélben levő bandában még nem volt meg a végleges tagnévsor, a zenészek sokszor kérték a roadok tanácsát, mert ők ismertek mindenkit, nemcsak azt tudták, ki milyen virtuóz, de azt is, hogy milyenek az emberi tulajdonságai. Utóbbi ugyanis a hosszú távú munkánál fontosabb, mint bármi más tényező.

Vikidál Gyulával³² is nagyon jóban voltam, ő vitt le egy Gesarol-próbára, aztán hamarosan nevet változtattak, így született a P. Mobil. Egy hétre levittem őket Balatonszemesre a KISZ-táborba. Játszottak egy nyitókoncertet, hatalmas sikerrel. Akkor már Losó Laci volt az énekes meg Huszár Györgyi, Samuka³³ gitározott, Póta András dobolt,

³⁰ A Locomotiv GT hazánk első szupergruppja. Barta Tamás, Frenreisz Károly, Laux József és Presses Gábor alapították. Több tagcserét követően napjainkba is létezik a zenekar.

³¹ Karácsony János (1951) a Ferm, a Generál és a Locomotiv GT gitárosa, énekes, zeneszerzője.

³² Vikidál Gyula (1948) Liszt Ferenc-díjas rockénekes, a Gesarol, a P. Mobil, a Dinamit és a P. Box tagja, majd színművész.

³³ Bencsik Sándor (1952–1987) az egyik legnagyobb hatású hazai rockgitáros, a P. Mobil és a P. Box szólógitárosa, zeneszerzője.

Lóránt³⁴ pedig a show-t nyomta. Esténként játszottak másfél órát, a búcsúesten pedig bemutatták az új dalaikat, amiket ott egy hét alatt kigyakoroltak. De adtak elő feldolgozásokat is. Nagyon jól összeérett a zenekar az alatt az egy hét alatt.

Rozsonits Tamás:

Vissza az Ifjúsági Parkokhoz. Hogyan épült ki ez a hálózat?

Mann Tibor:

A fővárosban Lőrincen, Pestszentimrén, Pesterzsébeten, Kőbányán és Csepelen működtek parkok, plusz a Budai Ifjúsági Park. Ezek mindegyike a kerületi tanácshoz tartozott, az ő költségvetésükből üzemelt. A Csepeli Ifjúsági Park a Radnóti Miklós Művelődési Ház keretében ment. Minden évben költségvetést kellett készítenem, milyen programokat tervezek és ebből mennyi bevételre számítok. Ma már akármilyen rosszul hangzik, ám nekem akkoriban jól jött, hogy a kerületi pártbizottságoknak is volt egy ifjúságot támogató osztálya, akikhez bármikor lehetett fordulni. Ha valami programom szervezése anyagi nehézségekbe ütközött, pofátlanul felmentem a kerületi párttitkárhoz, akit nagyon jól ismertem és elmondtam neki, hogy én garantálom a sikert. Erre felhívta a kerületi tanács gazdaságisát, akinek a fülem hallatára elmonda, hogy amennyiben nem jön be a rendezvény, engem kirúghatnak, de utalják át a kért pénzt. Másnapra az intézmény számláján volt az összeg. Maximálisan kihasználtam ezt a vonalat is. Minden évben megadtak egy keretszámot, mondjuk 80:20, ami azt jelentette, hogy a terv 80 %-át a bevételeinkből ki kellett termelni, a többit a kerületi tanács állta.

A könyves vetélkedők vagy az irodalmi estek nem termeltek bevételt. De szerveztünk egy egésznapos rendezvényt is, amire nagyon büszke vagyok. A Csepeli Ifjúsági Park fakkokból állt, minden fakkba egy-egy magyar folyóirat szerkesztősége költözött aznap. Ott voltak az újságírók, hoztak lapokat, szóróanyagot, a színpadon egész nap ment a műsor, divatbemutatótól kezdve minden, jöttek be a parkba a látogatók, a napot pedig egy LGT-bulival koronáztuk meg. Rengetegen voltak, nem szedtünk belépőt, hatalmas sikerrel zártunk és akkora visszhangja lett az eseménynek, hogy augusztus 20-án miniszteri kitüntetésben részesültem.

Rozsonits Tamás:

Milyen egyéb kitüntetésekkel ismerték el a munkádat a pályafutásod során?

Mann Tibor:

A Gammában a KISZ KB dicsérő oklevelét kaptam, és az említett miniszteri kitüntetést, de ami ezeknél is fontosabb, hogy a közönség és a zenészek szeretete napi szinten övezett. Volt úgy, hogy a jugoszláv tengerparton nyaraltunk a feleségemmel és átszóltak a strand túloldaláról, hogy: Tibikém, milyen koncerttel kezdünk szeptemberben?

Rozsonits Tamás:

Amikor Csepelre kerültél, milyen állapotban vetted át a parkot?

Mann Tibor:

³⁴ Schuster Lóránt (1949) a Gesarol, majd a P. Mobil vezetője, szövegíró, menedzser, showman, a hazai rockélet egyik legmarkánsabb képviselője.

A Citadellabeli felkérés után kimentem Csepelre, ahol összeült a vezetőség és elém tárták az okokat, amiért engem választottak. Az elődöm a fellépő zenekaroktól előre kért pénzt, úgymond jutalékot. A zenészek felvették ezt a beszélgetést és feljelentették, ezért kellett távoznia. A Sirius együttestől³⁵ például nagyobb összeget is kölcsönkért. Rendesen, papíron, aztán nem adta meg a tartozást. De műsorpolitika és üzleti terv sem készült az ő idejében.

Én már jártam a klubokat, amikor megtudtam, hogy ez lesz a dolgom. Kőbányán fedeztem fel a Beatricét.³⁶ Kimentem meghallgatni őket és ahogy megszólaltak, már tudtam, hogy ez egy jó zenekar. Az első szünetben odamentem hozzájuk, bemutatkoztam és felkértem őket, hogy szeptembertől Csepelen vállalják el a szombatokat. Ma már elmondható, hogy az OSZK-n³⁷ keresztül lehetett a legjobban gázsit fizetni, mert egy délutánra három előadást közvetítettünk ki, meg is kapták a három gázsit, plusz a próbadíjat egy estéért. Előttük a Mini³⁸ játszott, akikre kijött a belvárosi közönség is. Török Ádám, Nemeček,³⁹ Papp Gyula és Nagy Pista, akivel a konyhában rengeteg kacsaszíros kenyeret megettünk, amit az édesanyja kent. A vasárnapokat a friss *Ki mit tud?*-nyertes M7⁴⁰ vitte. Ezek táncos estek voltak, nem koncertek. Rengeteg csepeli zenekar is jelentkezett, hogy fellépnének, őket 18-19 óra között foglalkoztattam, így a fő zenekarnak egy órával kevesebbet kellett játszani és a helyi csapatok is boldogok voltak, hogy felléphetnek, még szállítási költséget is fizettem nekik. A Csepeli Ifjúsági Park egy lakótelep kellős közepén volt, családi házak között, a lakók már a nyitás évétől, 1970-től folyamatosan tiltakoztak a hangerő miatt. Sorozatban mentek a feljelentések. A legjobban Radics Béla zavarta őket. Bélának pedig az volt a szokása, hogy már kora délután megjelent és elkezdett gitározni. Ő egyedül, de teljes hangerőn. Na, ez aztán végképp kiverte a biztosítékot a környék lakóinál! A főnökséggel sikerült elintéznem, hogy a csütörtöki napokon nem kellett zenés rendezvényeket szervezni, csak hétvégéken. Hatalmas sikerrel dübörgött a park, öt forint volt a belépő mindössze, gondolhatod!

Rozsonits Tamás:

A vendéglátást is ti szerveztétek?

Mann Tibor:

Nem, azt a Délpesti Vendéglátóipari Vállalat. Boross Péter,⁴¹ egykori miniszterelnök – akkor még elvtárs – volt a vezérigazgató, nagyon jó viszonyban voltunk. Azt is elértem nála, hogy a rendezőim minden alkalommal kaptak két láda sört.

Rozsonits Tamás:

Hogy állt össze a személyzet a parkban?

Mann Tibor:

³⁵ A Sirius magyar beatzenekar. 1970 és 1973 között játszott a legendás felállásában jazz-rockot, Ausztráliában nagylemezük is megjelent.

³⁶ A Beatrice beatzenekar, amely több átalakulás mentén több stílusban is sikereket ért el. Legendás korszakuk az úgynevezett „baboskendős Rice”, 1978 és 1981 között alkotott, Nagy Feró vezetésével.

³⁷ OSZK: Országos Szórakoztatózenei Központ

³⁸ A Mini együttest Török Ádám fuvolista alapította és a progresszív rock és jazz-rock stílusban alkotnak. Nagyon sok tagcserét éltek meg, de máig működnek.

³⁹ Azaz Németh Tamás, dobos.

⁴⁰ Az 1970-ben alakult M7 slágerzenét játszó, a korának népszerű zenekara volt.

⁴¹ Dr. Boross Péter (1928) politikus, 1993 és 1994 között a Magyar Köztársaság miniszterelnöke.

Tíz rendező volt, a csepeli iparitanuló iskola tanárai. A parkba járó gyerekek náluk tanultak és tartottak tőlük. Tízből heten folyamatosan jártak körbe, három pedig bent ült és sörözött. Egymás között elintézték a váltást, én meg mindenhol megjelentem és leültem jópofizni. Rend volt. Hogy buli után kint mi történt, az már nem ránk tartozott. Téli időszakban a Martosba költöztünk, az ÁFOR⁴² területére, egy ebédlőbe, hétvégeken ott zajlottak a bulik. Volt pénztáros, ruhatáros kollégám is, a könyvelés pedig a Radnótiban zajlott. A napi bevételt a pénztáros másnap oda vitte be, én a pénzzel nem bántam soha jól.

Rozsonits Tamás:

Más, hasonló intézményekkel tartottad a kapcsolatot?

Mann Tibor:

Természetesen, Lóriékat és Feróékat ajánlottam a szomszédos helyekre, sőt, át is kísértem és személyesen bemutatam őket az ott dolgozóknak. Náluk is nagy sikereket értek el. A lőrinci parkot vezető kollégával különösen jó viszonyban voltunk. A nevére nem emlékszem, csak arra, hogy bicegett. Próbáltam segíteni a zenekaroknak, ahogy és ahol csak tudtam, de ezt semmiképp ne hívjuk menedzselésnek, ez csupán baráti segítség volt.

Rozsonits Tamás:

Ahogy arról beszéltél is már, te szervezted a Taurus szakmai bemutatóját, és később játszottak is nálad rendszeresen. Követve a zenekar rövid pályafutását, mi okozta a korai feloszlásukat? Miért nyomták ki Som Lajost és hogyan került Zorán⁴³ basszusgitárosként a csapatba?

Mann Tibor:

Lajosnak akkor volt az arany-és valutaproblémája, és valami kábítószerügye is.

Rozsonits Tamás:

Az nem a Piramis-idők⁴⁴ végén történt?

Mann Tibor:

Nem, már akkor is volt egy-két hasonló esete. Hivatalosan ezt nem publikálták, de emiatt került ki a Taurusból. Az ORI nem engedte Lajossal turnézni a zenekart, viszont Keszler Pálék⁴⁵ kitalálták, hogy Zorán lépjen a helyébe. A Radnótiban történt a váltás, ahol a közönség imádta Som Lajost. Már a koncert előtt készültek, hogy botrányt okoznak majd. Hergelték magukat. Megtörtént a beengedés, a színpadon függöny. Radics Béla kiállt a függöny elé és azt mondta: Figyeljete ide! Én még pisis kölyök voltam, amikor már jártam a Metro Klubba és tátott szájjal hallgattam Zorán Sztevanovityot. Megtudtam, hogy szervezkedtek odakint. Én úgy érzem, megtiszteltetés, hogy Zoránnal ebben a zenekarban játszhatok és most megkérek mindenkit, hogy ne legyen botrány! Akkor mi most elkezdünk játszani. Függöny szét, zenészek a hangszerekhez és onnantól ment a buli. Béla a tenyeréből etette a közönséget. Ott voltam, szem- és fültanúja vagyok az eseménynek.

⁴² ÁFOR: Ásványolaj Forgalmi Vállalat

⁴³ Zorán Sztevanovity (1942) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas szerb származású magyar előadóművész, a Metro és a Taurus tagja volt, ma szólista.

⁴⁴ A Piramis együttes volt az egyik legsikeresebb magyar rockzenekar, a „csöves nemzedék” hangja.

⁴⁵ Keszler Pál (1929) az ORI igazgatója volt.

Rozsonits Tamás:

Zorán ideges volt?

Mann Tibor:

Nem látszott rajta, de nyilván. Ő nem ehhez a közönséghez szokott.

Rozsonits Tamás:

Véleményed szerint miért nem készíthetett a Taurus nagylemezt, csupán két kislemezt?

Mann Tibor:

Ebben szerepet játszhatott az, hogy Som Lajost a magasabb, hivatalos körökben nem fogadták el. Hiába ígérték meg a lemezgyáriak a szakmai bemutatón a nagylemez lehetőségét, Erdős doktor⁴⁶ nem engedte. Ő felfelé nyalt, lefelé taposott, de csúnyábban kifejezve úgy is mondhatom, hogy szívatta a zenekarokat. Valahol középen állt a hatalmi hierarchiában, mert Aczéltól⁴⁷ tartott, de uralkodott a zenekarokon. Radics Bélát nagyon megviselte, hogy nem lehetett nagylemezük, mert úgy érezte, végre bekerül a körforgásba, az első ligába, ahova annyira vágyott.

Rozsonits Tamás:

A korabeli szaklapok szerint az „első liga” az Omega, a Locomotiv GT, a Bergendy, a Skorpió, a Fonográf és a Generál voltak...

Mann Tibor:

Ez így igaz.

Rozsonits Tamás:

Ezek a zenekarok szívesen felléptek nálad?

Mann Tibor:

Igen. Nagyon jó kapcsolatban voltunk. Az Omegából Mihály Tomi⁴⁸ intézte a szervezési ügyeket, vele tárgyaltam, de Benkő Lacival is nagyon jóban lettünk, hiszen az ő felesége is pedagógus, akárcsak az enyém. A Csepeli Ifjúsági Parkban egy Omega-koncerten megjelent tízezer ember, óriási bulik voltak! A Locomotiv GT-nél pedig Laux Blörő⁴⁹ volt a főnök, nekik is több bulit szerveztem, Frenreisz Karesszal meg már nagyon régóta jó volt a viszonyunk. Őt is az ORI-büfében ismertem meg, még Metrós korában. Követtem a pályafutását, azt is már nagyon korán elmesélte nekem, amikor elhatározta, hogy kilép az LGT-ből, mert – ahogy fogalmazta – nem azért lett rockzenész, hogy függöny mögött

⁴⁶ Dr. Erdős Péter (1925–1990) jogász, a Kádár-rendszer alatt a magyar popzenei élet irányítója, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat márkamenedzsere.

⁴⁷ Aczél György (1917–1991) a Kádár-korszak kulturális életének legfőbb ideológusa, irányítója volt.

⁴⁸ Mihály Tamás (1947) Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas basszusgitáros, zeneszerző, az Omega együttes tagja.

⁴⁹ Laux József (1943) magyar rock-és jazzdobos, az Omega tagja, majd a Locomotiv GT alapító tagja lett. A hazai rockmenedzser prototípusa.

játsszon. A *Popfesztiválra*⁵⁰ gondolt. Aztán egyszer találkoztunk a Vigadó téren, ő akkoriban ott lakott, leültünk egy padra dumcsizni és elmondta, hogy új zenekart alapít, ami teljesen az ő világa. Szóba került Papp Gyula és Fekete Gabi neve is, hogy őket képzeli el társnak az új bandában. Azonnal biztosítottam arról, hogy nálam, a Csepeli Ifjúsági Parkban megtarthatják a budapesti bemutatkozó koncertjüket. Játszottak pár bulit vidéken, aztán jöttek is hamarosan. Papp Gyuszival is nagyon jóban voltam már a Mini-tagsága idején és mivel akkoriban mindketten kicsit túlsúlyosak voltunk, megbeszéltük, hogy az első Skorpió-bulira ledobunk húsz-húsz kilót, ami sikerült is. Az első nagylemezükre,⁵¹ amit dedikáltak nekem, azt írták, hogy: „Mann Tibónak, a soványnak, sok szeretettel”.

Rozsonits Tamás:

Hogy emlékszel az első koncertjükre?

Mann Tibor:

Tomboló siker, teltház volt, mindenhol jöttek a gyerekek.

Rozsonits Tamás:

Milyen propagandaeszközöket alkalmaztál?

Mann Tibor:

Volt Csepelen egy hatalmas tűzfal, a főnököm barátja, aki az Ikarus-gyár plakátjait és prospektusait készítette, óriási plakátokat gyártott, én pedig az Ifjúsági Nyomdában készítettem A/5 és A/4 méretű plakátokat, azokat a BKV villamosaira tettem ki, ezt akkoriban ingyen is vállalták. A MAHIR oszlopait is igénybe vettem, a plakátok terjesztését is én intéztem. Így aztán hamar eljutott mindenkihez a rendezvényeink híre, meg a szájról-szájra propaganda is kitűnően működött. Volt úgy, hogy két-három ezer ember jött ki az amúgy kilencszáz főre hitelesített Csepeli Ifjúsági Parkba.

Rozsonits Tamás:

Egy-egy idényt követően rászorult tatarozásra a park?

Mann Tibor:

Soha, semmilyen kár nem keletkezett. Nálunk rend volt és szerettek oda járni az emberek. Egy történetet megosztok veled: járt hozzánk egy roma társaság, egy nagy bajuszú idősebb bácsi a feleségével és két-három fiatal a népviseletükben. Beültek egy sarokba, söröztek és közben szotyoláztak. Első alkalommal a szotyola héját szanaszét szórták. Odamentem, köszöntem, bemutatkoztam, majd megkérdeztem, ki a legtakarosabb kislány itt a sok közül. Rámutattak az egyikre. Jó, akkor most gyere velem, kérünk seprút, lapátot és szemétkosarat, és kérlek, söpörj össze. A szemétkosár maradhat, ha legközelebb is jöttök, használjátok, ugye nem gond? Nem, semmi probléma – mondták ők. Vége lett a bulinak, mindenki elment, ők maradtak. Szólt az idős úr, a vajda, hogy menjek oda. Gondolatban elbúcsúztam a rokonoktól és az életemtől, biztos jön a bicska a hasamba, de odamentem. Azt mondta a vajda: fiatalember, tartogatunk itt magának valamit. Nyúlt a szatyorba, na, mondom,

⁵⁰ *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról* – Déry Tibor kisregénye alapján a művet Pócs Sándor alkalmazta színpadra Presser Gábor zenéjével és Adamis Anna szövegeivel a Vígszínházban mutatták be 1973. március 2-án. Rendezte: Marton László.

⁵¹ Skorpió: *A rohanás* (1974)

kész, villan a kés. Kivett egy üveg portorico rumot, azt mondja: hozzon poharakat, igyon egyet velünk, mert ön az első itt Csepelen, aki emberszámba vett minket. Így aztán meg kellett vele innom egy deci portorico rumot. Később is jöttek az egész családdal, soha, semmi probléma nem volt velük.

Rozsonits Tamás:

Milyen viszonyban voltál Presser Gáborral?

Mann Tibor:

Ő egy úriember. Azt mondják rá, hogy barátságatlan, de ez nem igaz: egyszerűen nem haverkodós típus, őt nem lehet meghívni egy sörre. A zenének él, a magánéletét pedig nem teregeti ki. Mikor később másodállásban taxiztam, sokszor vittem őt, beszélgettünk, emlékezett rám, de semmivel sem mondott többet, mintha ismeretlen sofőr szállította volna. Mindig gondolkodott valamin, lehet, hogy egy új zene zsongott a fejében.

Rozsonits Tamás:

Demjén Ferenc?⁵²

Mann Tibor:

Iskolatársam volt a Petrikben, világ életében bohém gyerek volt. Cintula⁵³ diszkózott a Randevúban, ott mindenki megfordult. Egy Bergendy-koncert után, amit én szerveztem és konferáltam, fölmentünk mi is, azt mondja Rózsai: most akkor rumozzunk! Jó. A negyedik rum után kikérte az ötödiket, de azt mondta: ezt már nem kívánja és akarattal leejtette. A féldecis pohár összetörött, a rum szétfolyt, hívták a takarítónőt, összesöpört, felmosott, Rózsai adott neki egy százast (az akkor nagy pénz volt), majd ezt a mutatványt még nyolcszor-tízszer ugyanígy megismételte. Nyomatta a százásokat a takarítónőnek, így szórakozott. A bátyjával⁵⁴ máig jóban vagyok, ők is Csepelen laknak, az ő felesége is pedagógus, a nejemmel együtt tanítottak. Pisti a Dogs együttesben még együtt játszott az öccsével, sőt, még a Liversing elején is.

Rozsonits Tamás:

Balázs Fecó?

Mann Tibor:

Ő is eléggé zárkózott egyéniség, a Taurusos időktől ismerem. Évekkel később valamiért megkerestem, azt mondta, nem emlékszik rám. Akkor ennyi.

Rozsonits Tamás:

Som Lajos?

Mann Tibor:

Vele a 70-es trolibuszon szoktunk találkozni, jól el lehet vele beszélgetni, amikor érted, hogy mit mond. Volt egy mondása: holnaptól leszokok a rumról. Volt egy Radics-

⁵² Demjén Ferenc (1946): Kossuth-díjas magyar énekes, basszusgitáros, zeneszerző, többek között a Bergendy és a V'Moto-Rock tagja volt, ma szólista.

⁵³ Cintula, azaz Keresztes Tibor (1945) műsorvezető, disc jockey.

⁵⁴ Demjén István (1938) énekes, a Dogs, a Liversing és a Meteor tagja volt, beceneve: Százlábú.

emlékest a Radnótiban, fel akart menni a színpadra, de nem sikerült, mert már az öltözőben kész volt. Szerintem megtörte őt az élet, biztos beleszámított ebbe a meghurcolása, mindig azt mondta, hogy őt úgy vitték bele az arany-ügybe és más helyett bűnhődött. Azt soha nem mondta meg, hogy ki helyett. Más is járt így.

Rozsonits Tamás:

Schuster Lóri?

Mann Tibor:

Ő egy arany gyerek! Olyanokat mesélt, hogy az nem mikrofon- és nyomdafestékképes. Emlékszem az első feleségére, Líviára is, gyönyörű nő volt! Sokat beszélgettünk, míg Lóri a színpadon volt.

Rozsonits Tamás:

Véleményed szerint mi volt az oka az 1970-es évek közepén történt rock-robbanásnak? A demográfiai hullám miatt felnőtt egy generáció, akik a rockzenében találták meg önmagukat?

Mann Tibor:

Egy történettel világítom meg ezt. Az Omega együttest 1969-ben másodszor hívtam a Gammába. Akkor voltak népszerűségük csúcsán. Teltház előtt játszottak. A szünetben Kóbor János tajtékozott. A legjobb számaikat játszották és nem volt vastaps. Magyarul: a közönség egy idő után megcsömörlik. Akkoriban már sokan hallgattak nyugati rádióadókat és lehetett tudni, hogy kint mi a trendi. Jöttek be lemezek, indultak a magnós klubok. Megváltozott a közönség ízlése és a zenekarok kénytelenek voltak váltani. Így a régi bandák átalakultak és jöttek az újak. A Piramis lépte meg a legnagyobbat. Ők is Csepelen kezdtek, ott gyakoroltak. Amikor Révész Sándor csatlakozott hozzájuk – aki előtte a Generállal teljesen más zenét játszott –, a Piramis behozta a kemény rockzenét, és letaroltak mindent. Felnőtt egy új generáció és ők ezt a kemény zenét igényelték és lázadtak minden korábbi ellen. A változó igényű közönség miatt sok zenekar váltott a rockzenére.

Rozsonits Tamás:

Hogyan bővült a vezetésed alatt a Csepeli Ifjúsági Park?

Mann Tibor:

Akkor még Vasmunkás térnek hívták a közterületet, ahol a park létesült. 1973-ban találtunk egy tervező irodát, akik vállalták, hogy hangelnyelő falat terveznek, hogy ne zavarjuk a környezetünket, hiszen gyakran éltek panasszal az ott lakók a hatóságoknál. A tervezetetésre nem volt pénz, csak a felépítésre. A Közútépítő és Tervező Vállalatnál dolgozott két srác, akik lejártak a parkba, elvállalták, hogy ők elkészítik a tervet társadalmi munkában, erről a főnökeikkel papírt is aláírtunk. Egy kérésük volt csupán, hogy szervezzek nekik egy klubestet. Így is történt, a Beatricét vittem el hozzájuk, majd egy éven belül felépült a zajvédő fal, ami hatékonynak bizonyult. Még abban az évben télen behívtak a Pártbizottsághoz, hogy megvettek egy francia tervet egy ifjúsági klubházról, amely működött már több országban és azt szeretnék, ha a Vasmunkás tér másik oldalán épülne és működne egy ilyen, ami két-háromszáz gyerek befogadására lesz alkalmas. 1974. április 4-én át is adták, megszerveztem a megnyitót és megindult ott az élet. Bementem az Express Ifjúsági

Utazási Irodába és megkértem őket, működjunk együtt. Ők hoztak buszokkal fiatal külföldi csoportokat, mi szerveztünk egy-egy turnusnak egy estét, kijöttek hozzánk és nagyon jól érezték magukat, ez ment az őszi, a téli és a koratavaszi időszakban.

Rozsonits Tamás:

Honnan jöttek a fiatalok?

Mann Tibor:

Finnországból, Svédországból, Dániából, Bulgáriából és a Szovjetunióból. Nagyon bejött és megfűztem Dévényi Tibit,⁵⁵ Cintulát és B. Tóth Lacit,⁵⁶ hogy egy-egy este tartsanak nálunk diszkót. A keddi napokon pedig a Kati és a Kerek Perec játszott. Ez heti négy totál teltházas estét jelentett. Szerdánként nyugdíjas klub működött, vasárnap pedig magnós klub. Amikor a Citadellába kerültem, már a BEAG-ban⁵⁷ dolgoztam mint anyagbeszerző, mert ez jó alibiállás volt, mellette szerveztem a Citadellát. A BEAG-ban szerettem volna egy magnós klubot indítani, úgyhogy megfűztem két mérnök srácot, hogy tervezzék meg hozzá a technikát. B. Tóth Lacitól lestem el a „titkokat”. Volt egy szerkezet, egy sztereó erősítő egy bemenettel és tizenkét kimenettel. Megtervezték és elkészítették tízezer forintért. A klub vezetője feltett egy-egy ritka lemezt, a tagok pedig a rácsatlakoztatott magnóikkal felvették és ezért fizetniük sem kellett. Komoly munka folyt. Egyszer vasárnap arra sétált a főnököm, Bálinth Lehel és nem hitt a szemének, micsoda pezsgés volt a magnós klubban. Megdicsért, nem is hitte addig, hogy ez ilyen frankó dolog. Nagyon sokan ott alapozták meg a gyűjteményüket. Egy sztereó erősítőt négy hangfallal szintén a BEAG-tól szereztünk be, gyári áron.

A legnagyobb húzás a színes TV volt, mert 1975-ben nem nagyon lehetett még hozzájutni. A története kalandos: 1975. május 1-én adták át a Királyerdei Művelődési Házat. Mindenki, aki élt és mozgott a Radnótiban, ment és segített, hogy időben elkészüljön. Kijött a Magyar Televízió, óriási dolog készült. A megnyitó előtt két nappal azonban kiderült, hogy nem tudják leszállítani a parkettát. Ott állt a nagyterem parketta nélkül, talpig aljzatbetonban. A párttitkár behívatta a Csepel Áruház igazgatóját és kérte, adjon tíz tekercs piros szőnyeget. Kiszállították, hét tekercs elég lett. Az egészet kifizették mindenesetre, és három tekercs a raktárba került. Lement az ünnepség, mindenkinek tetszett a gyönyörű piros szőnyeg, nekem meg járt az agyam, hogy mit kezdhetnénk vele. Bementem az áruházba – a dirivel nagyon jóban voltam, hiszen az egész parkot tőlük rendeztem be, költöttünk ott rengeteget –, előveztettem az ötletemet, hogy vegye vissza a szőnyegeket és adjon cserébe a klubháznak egy színes TV-t. Azt mondta, rendben, kezet ráztunk, másnap már ott is volt a készülék. Gyönyörű képe volt, ráadásul rákötöttük az erősítőrendszerre, így a szombat esti diszkós az *Egymillió fontos hangjegy*⁵⁸ című könnyűzenei TV-műsor közvetítésével kezdte a táncestet. A gyerekek el voltak ájulva! Általában fél tízig tarthatott a rendezvény, de különleges esetekben kértünk hosszabbítási engedélyt hajnali kettőig és meg is kaptuk. Ilyenkor ingyenes buszjáratot is szerveztem, hogy a gyerekek haza tudjanak menni hajnalban. Az ÁFOR ingyen odaadta a buszát, hozta-vitte a gyerekeket.

⁵⁵ Dévényi Tibor (1947) újságíró, lemezlovas.

⁵⁶ B. Tóth László (1947) zenei szerkesztő, producer, lemezlovas, műsorvezető.

⁵⁷ BEAG: Budapesti Elektroakusztikai Gyár

⁵⁸ Az *Egymillió fontos hangjegy* a Magyar Televízió könnyűzenei műsora volt 1976. január 3-tól 1983. október 23-ig. Általában szombatonként 19:10-19:30 között került adásba.

Rozsonits Tamás:

Milyen engedélyeket kellett beszereznetek egy-egy rendezvény megvalósításához?

Mann Tibor:

Először leszerződtettem a zenekart. A táncestekre nem kellett ORI-engedély, csak OSZK. A Gorkij fasorban volt a székházuk, általában a zenekarral mentük oda, ők letettek egy üveg konyakot és a hivatalnok erre azt írta alá, amit elé tettek. Ha én beírtam, hogy délután már próbálnak és arra külön pénz jár, rendben volt. Ezt egy hónapra adták. Ha koncert volt, akkor ORI-engedélyt kellett kérni. A gázsit a pénztárban előre bérszámfejtették és borítékolták. Azokra a rendezvényekre nem kellett külön engedély, amelyek 22 óráig tartottak. A koncerteket a rendőrségen is be kellett jelenteni előre. Volt egy erre rendszeresített nyomtatvány. Ha visszaküldték aláírva, lepecsételve, akkor kapott a rendezvény zöld utat. Amíg én ott dolgoztam, mindent engedélyeztek, mert nálunk nem volt rendbontás. A gyerekek sem akartak balhét. Az volt a legnagyobb büntetés, ha valakit kitiltottunk egy időre. A rendőrök sem zavarták őket, az irodáig jöttek csak be. Persze minden rendőrt névről ismertem. A gyerekek a parkban szabadon érezhették magukat, amíg ott voltak.

Rozsonits Tamás:

Civil ruhás nyomozók jártak a parkba?

Mann Tibor:

Nem jöhettek be. Ismertem őket is és nem engedtem be egyiküket sem. Megkértem a kerületi rendőrkapitányt, hogy önkéntes rendőröket és provokatőröket ne küldjön a nyakunkra. Be is tartotta, amit ígért.

Rozsonits Tamás:

Véleményed szerint abban az időszakban voltak államilag támogatott zenekarok csak azért, hogy a „csöves” szubkultúrát helyes irányba tereljék?

Mann Tibor:

A KISZ felismerte, hogy a rockzene ellen úgysem tehetnek semmit, akkor inkább támogatták. Miért ne álltak volna a rock mellé? Gál Iván – aki a KISZ KB tagja volt, később pedig az FMH igazgatója lett – nagyon sokat tett a rockért. Ő volt az egyetlen köztük, aki a mi nyelvünkön beszélt.

Rozsonits Tamás:

Meséltek neked arról a zenészek, vagy észrevetted magad is, hogy a szövegeiket cenzúrázták? Több előadónál is más szöveg hallható a korabeli koncertfelvételeken és a lemezre felvett számokban.

Mann Tibor:

Nyilván működött a cenzúra. Ezt az egykori szovjet himnusz példájával szeretném megvilágítani. Sztálin halála előtt így szólt az első két sora: „Szabaddá tett népek örök szövetsége, a nagy Oroszország kovácsolta frigy.” A halála után így szólt: „Szövetségbe forrt szabad köztársaságok, a nagy Oroszország kovácsolta frigy.”. Eltűnt a „szabaddá tett”. Vagy az „Új barázdát szánt az eke” ma már „Feltört ugar”. Hát ehhez hasonlóan írták át a

szövegeket is a cenzorok akkoriban. De lemezeket és lemezbtorítókat is betiltottak, például Szörényi Levente *Utazás* című szólóalbumának első tasakját, mert a címét összehozták a kábítószeres utazással, vagy Koncz Zsuzsa *Jelbeszéd* című nagylemezét, mert a *Hé mama* című számban „a fia írt, aki megszökött” sort úgy értelmezték, hogy a fiú disszidált. Bevonták az összes addig kiszállított lemezt. Szóval a zenekarok megírtak egy szöveget, a szanzenbizottság meg azt mondta: ez nem mehet.

Rozsonits Tamás:

A szexuális forradalomban milyen szerepet játszottak az általad vezetett intézmények?

Mann Tibor:

Amikor a hatvanas évek elején még középiskolába jártam, már látogattam az FMH-ban a Kék Csillag együttes fellépéseit. Akkor jött be a tviszt. Ifjú Gárdisták vigyáztak a rendre, és aki tvisztelt, azt kivezették és ki is tiltották. Amúgy épp a tvisztnek semmi köze a szexhez, mert két méterre táncolnak egymástól a párok. Az pedig közismert, hogy már a tánc őskorától az a lényeg, hogy a párok egymáshoz simulhassanak. Ezért voltak a tánciskolák annyira népszerűek. Hozzánk a parkba és a klubba nyilván sokan ismerkedni, csajozni, pasizni jártak, de ezek a friss kapcsolatok már nem az intézmény falain belül teljesedtek ki.

Rozsonits Tamás:

Nyilván csinos énekesnők is megfordultak nálad.

Mann Tibor:

Külön jutalmat kaptam ezért az ÁFOR vezérigazgatójától. Megkértek, hogy egy november 7-i ünnepségre szervezzek műsort. Koós Jánost,⁵⁹ Lórán Lenkét⁶⁰ és Dékány Saroltát⁶¹ hívtam, aki miniben jelent meg. Képzeld el egy cérnavékony, nagyon jó alakú lányt, aki a magas színpadon áll miniben. Bugyiig be lehetett látni, fiatal kislány volt, pakolta is magát rendesen. Másnap behívott a vezérigazgató és azt mondta: „Mann elvtárs, ezer forint jutalomban részesítem a nívós műsorért!”. Később két sör között odasúgta, hogy a Dékány Saci látványáért már megérte!

Máskor a Papírgyár rendezvényén felkértek, hogy állítsak össze egy műsort és konferáljak. A Vidám Színpad művészeit hívtam meg, nagyon jól sikerült este kerekedett. A végén odajött a KISZ-titkár, hozott egy borítékot, hogy ez a honorárium. Mondtam neki, hogy én ezt nem pénzért szerveztem, úgyhogy köszönöm, de költsétek másra, ezt én szívességből tettem. Mit ad Isten, behívtak a Pártbizottságra. Azt mondja a párttitkár: Tibikém, te egy fasza gyerek vagy. Mire én: miért, mit csináltam? Szólt a Papírgyár párttitkára, hogy nem fogadtad el a pénzt. Mondom, nem kötöttek velem szerződést, barátságból tettem.

Rozsonits Tamás:

Próbára akartak tenni?

Mann Tibor:

Lehet. Teszteltek. Nem is gondoltam ilyesmire, de előfordultak ilyen esetek is.

⁵⁹ Koós János (1937) táncdalénekes.

⁶⁰ Lórán Lenke (1927) Jászai Mari-díjas színésznő.

⁶¹ Dékány Sarolta (1948) énekesnő.

Rozsonits Tamás:

Rögzítettétek a Csepeli Ifjúsági Parkban fellépő zenekarok koncertjeit?

Mann Tibor:

Nem, eszükbe sem jutott. De még fotókat sem készítettünk.

Rozsonits Tamás:

Kár, mert ezek a koncertfelvételek ma már pótolhatatlanok.

Mann Tibor:

Ma már bánom. Szóval, télen működött az ifjúsági klub, május elsején meg kinyitott a park. Minden szombat-vasárnap nyitva tartottunk, a mellette lévő klubház pedig folyamatosan üzemelt nyáron is. Aztán 1976-ban átcsábítottak Rákospalotára, aminek egy fő oka volt: megromlott a viszonyom a főnökömmel, mert az volt a mániája, hogy én a zenekaroktól pénzt fogadok el. „Mennyit delláztott neked a zenekar?” – ez volt a szavajárása. Nagyon bántott, teljesen alaptalanul vádolt ugyanis.

Rozsonits Tamás:

Meg sem próbáltak lefizetni téged a zenekarok?

Mann Tibor:

Nem, soha. Volt egy módszerem, amivel megelőztem ezt. Soha nem nyúltam a zenekarok pénzéhez. Leültünk az egész zenekarral vagy a vezetővel, kérdeztem, mennyi az igényük. Mondtak egy kerek számot, erre én: jó, de amit erre hivatalosan rá tudok tenni, az az enyém. A fellépti díjat, a próbapénzt és a szállítási költséget megkapták hiánytalanul, ami pluszt erre hivatalosan rápakoltam és el lehetett számolni, azt én kaptam meg.

De vissza Rákospalotára: az ottani igazgató azt mondta, hogy kell neki egy klubvezető és rám gondolt. Fél évig voltam ott, aztán hiányozni kezdett Csepel. Én ott vagyok otthon. Bementem a volt főnökömhöz, aki azonnal visszavett. 1978-ban aztán végképp eljöttem. Arra az időre már beindult a diszkó-korszak és a koncertek kezdtek rosszabbul menni. A parkot is kertmozivá alakították át. Az nem az én világom. Magánéleti változások is történtek ekkor, mert megismerkedtem a feleségemmel.

Rozsonits Tamás:

Véleményed szerint a rockzene betagozódott a művészeti ágak közé?

Mann Tibor:

Szerintem minden olyan tevékenység, ami emberek tömegét megmozgatja és leköti a figyelmét, fantáziáját, az művészet. Ebben komoly tehetség és munka van. A rockzene is ilyen. Nem mindegy, hogy valaki gitározgat, vagy gitározik.

Rozsonits Tamás:

A magyar rockzenét a rendszerváltás előtt a szocialista országokban a nyugatival egy szinten emlegették. Megállja ez ma is a helyét?

Mann Tibor:

Hogyne! Nemrég megjelent egy angol szaklapban, hogy a Skorpió a magyar Deep Purple.⁶² Hazánkban a zenetanítás olyan szinten van, hogy kinevelődött minden korosztályban egy nagyon tehetséges gárda. Van hozzá fülük, érzékük és tehetségük is. Másrészt mi talán közelebb voltunk a Nyugathoz és könnyebb volt lemezekhez, szaklapokhoz, hangszerekhez, berendezésekhez jutni. Nagyon összetett dolog ez. Abban is biztos vagyok, hogy Magyarország volt az első a szocialista blokkban, ahol lazább volt a diktatórikus irányítás. Mi voltunk a legvidámabb barakk.

Rozsonits Tamás:

Beszélnél a családi helyzetedről?

Mann Tibor:

Az első feleségemtől tíz év után elváltam. Aztán megismerkedtem a mostani feleségemmel, nagy szerelem lett belőle, már az első randinkon megbeszéltük a három gyereket, június 20-án. A harmadik gyerekem június 20-án született... 1979, 1982 és 1983 a gyermekeim születési éve. Ahogy falun mondják, az első fiú lány lett, azután már jöttek rendesen. Van két unokám a lányom révén, egy nyolc éves kislány és egy négy éves kislány. Mindhárom gyermekem testnevelő tanár, ketten a TF-re jártak, a legkisebb Egerben végzett, ő testnevelés–informatika szakon. Ő is nő, neki is két gyermeke van, tehát összesen négy unoka büszke nagyapja vagyok. A nejem nyugdíjas pedagógus, alsósokat tanított. A középső fiam úszóedző Szigetszémiklóson. Én pedig már nyugdíjas vagyok.

⁶² A Deep Purple a hard rock műfajt megteremtő angol alapzenekar.